

T

T- Miscel·lània d'arabismes escadussers en T-

TABOLL. 1) pron. «és a tabòl», on hi ha el Mas de *Taboll*, pda. del te. de Morella (a la dena del Mòll) (xxvii, 176.21). 2) al *Taboll*, pron. «és al tabòl», pda. del te. de Castalla (xxxv, 181.4). Igual que l'adj. *taboll* 'babau', 'immadur', de l'ár. vg. *tabbúl* 'ximperia, atabalament, immaduresa'.

3) Sembla que hi podem ajuntar raonablement el NL mallorquí *Tabou*, avui personalitzat «*En tabóu*»¹⁰ (o ultraoberta): hi ha *Can Tabou*, petita poss. del te. de Selva (xl, 63.12; Masc. 10A8); el Torrent d'en *Tabou* s'estén pel terme de Campanet (xl, 86.20) i el de Selva. El mot àrabic donaria *tabol*, i no -ou, però es pogué alterar per una etim. pop., interpretant 'Can-*tabou*', nom format amb *bou*, a la manera de *Cantallops*, *Cantagall* etc. (ús extensiu de *cantar* per 'mugir', car tampoc canten els llops).

LA TAFARRA. Cingle de *Sa Tafarra*, te. Mancor²⁰ (xl, 57.18; Masc., 10A2): de *tafarra* 'cingla', 'corretja del darrere' (DECat VIII, 205); comparació de la cinglera, amb un cenyidor de roques. Mas de *Tafarra*, te. Valls (xlvi, 2.50) i pda. ant. de Cast. Pna. «una vinya a *Tafarra*» a. 1371 (*Libre de Values*); i malnom: «*la tia Tafarra*» a Dénia (xxxiii, 76.13).

TÀFOL, *Tafolina*, *Tofle*, *Tafoia*, -fojes. Aquest grup de noms deu venir, amb algunes variacions, del mateix mot àrabic *tabūil* 'canvi, mudança, alternativa agrícola', que ha donat *tafulla*, *taïlla* i la seva família estudiada a DECat (viii, 207 ss.).

1) L'altet de *Tàfol*, en paisatge ondulat de sots i serrats, te. Montesa (xxxii, 55.2; cf. cota 392, 3^o03 × 38^o54); l'accent recula vulgarment quan la síl·laba penúltima és tancada. 2) *Tafolina*, «mallorquina condemnada com sortilega» a. 1742 (J. M. Bover, *Bi. Escr. Bal.*, § 1114): de la idea de «traslació, mutació» (PAlc, «procella», «mudare») (RMa, 485.73a, 536.3f.) (al·ludint a les arts prestidigitadores i predictores de les

bruixes); potser del pl. ar. *tabūilin* 'canvis, mutacions'. 3) *Tòfle* o *Tofla*, lloc d'Alaró (cit. al vol. II, s. v. *Benetàer*) fonètica com en *Tàfol*, però amb timbre *à* davant el *h* emfàtic. 4) *El Tafoi*, pda. d'Atzeneta Ma. (xxix, 19.22). 5) i 6) l'assagador de *les Tafoies*, que travessava el te. de Forcall (Morella) segons un doc. de 1540 (BABL XII, 176): *-hūil* es pogué reduir a *oi* en aquests dos noms, potser ajudant-hi influència de *foia* 'clotada'.

7) Potser també hi podem ajuntar *Tàfer*, Mas de ~, te. Culla (xxiv, 70.17), per la pron. morisca de *l = r*, si bé aquí hi ha col·lusió amb el grup de variants de *tafaner* (DECat VIII, 202.5): car hi ha un NL *Cal Tafarot* ja en els Pirineus (te. Odèn: xxxviii, 156.13) que coincideix amb apehàtius *tafarut* (203a52), *tafarer*, *tafarejar* (ibid.). D'altra banda veiem NPP *Tàbar* i *Tàfir* a Algèria, però no amb arrel àrabisques clares.

TAIET (pron. *tajét*), pda. del te. de Manacor (xl, 141.7), i *Son Taiet* a Artà (xl, 193.17). No crec que vingui del col·le. TILLETUM de l'arbre *tell*, el qual no es fa a Mallorca, i si fos mossàrab tindria *l* i no pas *y(l)*. Més aviat es tractarà del plural en -*āt* de *tāya*, derivat de l'arrel *tyj* molt descabdellada en la llengua, i amb significats en gran part topogràfics: «terrasse», «aire à sécher les dates», «roche dans les sables», i no estranya a les fonts hispàniques (RMa, 312.4f.): *tayya* «pliego de vestidura» (PAlc, RMa), que és ja l'etimologia que prefereixo a TILLETUM (en el vol. I, 269); no s'hi objecti que a Sineu hi ha junts *Son Teiet* i *Son Te* (Masc., 19 I112 i Masc., 19I11), perquè d'aquest últim me'n donaren primer el nom antic *Son Cardaix* (xl, 108.23, 24), que deu ser l'únic antic (mossàr. CARDARIOS) i *Son Taiet* s'extrauria regressivament del nom de la possessió veïna.

Talatre, V., infra, s. v. *Tiriran Talala*, s. v. *Tel*.

TALBA, nom ant. en un doc. val. de 1273, relatiu a Gata (*Çata*) (Mtz.Fdo., *Doc. Val. ACA* I, 1547): de l'ár. *talb* 'perjudici, pèrdua, ruïna', d'on el verb dial.